مجله اقتصادی - ماهنامه بررسی مسائل و سیاست‌های اقتصادی
شماره ۱۲، اسفند ۱۳۹۰، صفحات ۱۱٤ - ۸۹

بررسی خرید خودرو خانوارهای شهری و روستایی ایران

علی‌اکبر خسروی‌نژاد[۱]

خودروسازی یکی از اجزاء مهم و جدایی ناپذیر تجارت و صنعت در سطح جهان است. گردش مالی به‌دست آمده از این صنعت در جهان تقریباً معادل گردش مالی ششمین کشور جهان است. بنابراین، تحلیل و بررسی طرف تقاضای خودرو برای سیاستگذاران و شرکت‌های خودروسازی اهمیت ویژه‌ای دارد. برای مدلسازی رفتار خانوار در مورد تقاضای خودرو برمبنای داده‌های خانوار، شناسایی ویژگی‌های خریداران خودرو ضروری است. مقاله حاضر با استفاده از داده‌های خام بودجه خانوار، رفتار خرید خودروی سواری خانوارهای شهری و روستایی را طی دوره (۱۳۸۷- ۱۳۸۳) بررسی کرده است. نتایج حاکی از آن است که میانگین هزینه خرید خودروی نو داخلی و خارجی روند صعودی داشته است. براساس ضریب چولگی، توزیع خرید خودروی نو داخلی چوله به راست می‌باشد و از نظر کشیدگی نیز توزیع در تمام سال‌های مطالعه کشیده‌تر از توزیع نرمال است. در مورد خرید اتومبیل خارجی برای کل دوره مورد بررسی، توزیع برحسب شاخص‌های چولگی و کشیدگی یک توزیع غیرمتقارن چوله به راست و قله‌ای است.

واژه‌های کلیدی: تقاضای داخلی، رفتار خانوار، بودجه خانوار، خصوصیات اجتماعی خانوار، تقاضای خودرو.

۱. مقدمه

خودروسازی یکی از اجزاء مهم و جدایی‌ناپذیر تجارت و صنعت در سطح جهان است. عنوان شده است که اگر کارخانجات خودروسازی به‌صورت یک کشور واحد در لحاظ گرفته شوند، از لحاظ اقتصادی تبدیل به ششمین اقتصاد جهانی خواهند شد، چرا که گردش مالی حاصله از این صنعت در جهان تقریباً معادل گردش مالی ششمین کشور جهان است به‌گونه‌ای که میزان خروجی این صنعت در سال ۲۰۰۵ برای ۳۸ کشور مؤثر در صنعت خودرو رقمی حدود ۱/۹ تریلیون (هزارمیلیارد) یورو تخمین زده شده بود و در رتبه‌بندی صورت گرفته شده توسط نشریه Global Fortune در سال ۲۰۰۷ صنعت خودرو و قطعه‌سازی از لحاظ حجم درآمد پس از بانکداری و پالایش نفت رتبه سوم را در جهان به خود اختصاص داده بود.

۱. استادیار اقتصاد دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی. ali.khosravinejad@iauctb.ac.ir

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-08]

کشور ایران از جمله کشورهای پیشرو در صنعت خودرو است که بیش از ۵۰ سال قبل شروع به مونتاژ و تولید خودرو نموده است. این صنعت پس از صنعت نفت بزرگترین صنعت موجود در کشور است که سالانه دارای حدود ۱۵۰ هزار میلیارد ریال گردش مالی می‌باشد.

تولید خودرو را می‌توان به دو گروه خودروهای سواری (کلاس A تا کلاس E یا کلاس A تا کلاس SUV[1]) و خوروهای تجاری (شامل ون، وانت، مینی‌بوس، اتوبوس و انواع کامیون)تقسیم‌بندی نمود. جدول(۱) میزان تولید و سهم خودروهای سواری و خوروهای تجاری را نشان می‌دهد. از کل خودروهای تولیدی در کشور بین ۸۱ تا ۸۸ درصد آن متعلق به خودروهای سواری بوده است. از این‌رو، بررسی وضعیت خرید خودروی سواری نو توسط خانوار به عنوان تحلیل طرف تقاضا در چارچوب رفتار مصرفی خانوار بسیار با اهمیت می‌باشد که مقاله حاضر سعی بر انجام آن دارد.

جدول ۱. میزان تولید خودروی سواری و تجاری در سال‌های (۱۳۸۷-۱۳۸۳)

سال	تولید خوروی سواری* (دستگاه)	تولید خوروی تجاری** (دستگاه)	جمع (دستگاه)	نسبت‌ها (درصد)	
				سواری به کل	تجاری به کل
۱۳۸۳	۷۹۵/۶۲۵	۱۰۸/۳۶۸	۹۰۳۹۹۳	۸۸	۱۲
۱۳۸۴	۸۴۰/۶۴۹	۱۶۴/۱۶۰	۱۰۰۴۸۰۹	۸۳/۷	۱۶/۳
۱۳۸۵	۹۴۸/۴۵۴	۱۸۸/۹۷۷	۱۱۳۷۴۳۱	۸۳/۴	۱۶/۶
۱۳۸۶	۹۸۶/۳۵۱	۲۱۹/۵۳۴	۱۲۰۵۸۸۵	۸۱/۸	۱۸/۲
۱۳۸۷	۱/۱۱۰/۰۸۰	۲۴۸/۴۹۶	۱۳۵۸۵۷۶	۸۱/۷	۱۸/۳

* خودروهای سواری کلاس A تا کلاس SUV.

** ون، وانت، مینی‌بوس، اتوبوس، و انواع کامیون.

مأخذ: وزارت صنعت، معدن و تجارت و شرکت‌های خودروسازی.

در یک تقسیم‌بندی کلی می‌توان تحقیقات صورت گرفته در حوزه تقاضای خودرو را به دو گروه مطالعات بر مبنای داده‌های خانوار[2] و مطالعات بر مبنای داده‌های بازار[3] طبقه‌بندی نمود. در مدلسازی رفتار خانوار برای تقاضای خودرو، شناسایی ویژگی‌های خریداران خودرو ضروری است، زیرا ویژگی‌های خانوار تعیین‌کننده انتخاب وی از مجموعه خودروهای در دسترس خواهد بود و این امر گروه‌های هدف خریداران را بر حسب طبقه یا کلاس خودرو تعیین می‌نماید. شرکت‌های تولیدکننده خودرو از یک سو و دولت از سوی دیگر با توجه به هدف خود نیازمند تحلیل رفتار تقاضا یا خرید در سطح خانوار هستند.

1. Sport Utility Vehicle (SUV)
2. Disaggregated Data or Households Level Data
3. Aggregate Data or Market Level Data

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-08]

هدف مقاله حاضر، بررسی آماری رفتار خرید خودرو سواری خانوارهای شهری و روستایی بر اساس اطلاعات بودجه خانوار می‌باشد. برای این منظور، پس از مقدمه داده‌های آماری بودجه خانوار معرفی شده است. بخش‌های سوم و چهارم مقاله حاضر به ترتیب به بررسی خرید انواع خودرو نو و دست دوم در جامعه شهری و روستایی اختصاص یافته است. قسمت پنجم به بررسی خرید خودروی نو طی سال‌های (۱۳۸۷-۱۳۸۳) اختصاص یافته است. در نهایت، مقاله با جمع‌بندی و نتیجه‌گیری به پایان می‌رسد.

۲. داده‌های آماری بودجه خانوار

داده‌های مورد استفاده در این مطالعه شامل اطلاعات داده‌های بودجه خانوار جمع‌آوری شده توسط مرکز آمار ایران طی سال‌های (۱۳۸۷-۱۳۸۳) می‌باشند. آمارگیری از هزینه خانوارهای شهری کشور از سال ۱۳۴۷ توسط مرکز آمار ایران آغاز شد. این آمارگیری از سال ۱۳۵۳ علاوه بر هزینه، درآمد خانوارهای شهری را نیز شامل شده و تاکنون بجز سال‌های ۱۳۵۵، ۱۳۵۷ و ۱۳۶۰ هر ساله انجام شده است. آمارگیری از هزینه و درآمد خانوارهای روستایی در سال ۱۳۴۲ برای نخستین‌بار توسط اداره کل آمار عمومی سابق انجام شد و سپس با تأسیس مرکز آمار ایران در سال ۱۳۴۴ در مقیاسی وسیعتر ادامه یافت. زمان آماری برای هزینه‌های خوراکی و دخانی معمولاً ماه گذشته و برای هزینه‌های غیرخوراکی بسته به مورد، ماه گذشته و ۱۲ ماه گذشته (برای کالاهای بادوام، هزینه‌های مصرفی و سایر هزینه‌های خانوار و سرمایه‌گذاری) می‌باشد. زمان آمارگیری طرح از اول اردیبهشت هرسال آغاز و تا پایان فروردین‌ماه سال بعد ادامه دارد.

داده‌های بودجه خانوار مرکز آمار ایران از لحاظ تقسیم‌بندی کلی در چهارگروه تقسیم شده‌اند. قسمت اول خصوصیات اجتماعی اعضای خانوار، قسمت دوم مشخصات محل سکونت و تسهیلات و لوازم عمده زندگی، قسمت سوم هزینه‌های خوراکی و غیرخوراکی خانوار و قسمت چهارم درآمدهای خانوار را دربر می‌گیرد.

– خصوصیات اجتماعی اعضای خانوار: در پرسشنامه آمارگیری از هزینه و درآمد خانوار ده مؤلفه آماری را دربرمی‌گیرد که برای هریک از آنها از خانوار جمع‌آوری اطلاعات می‌شود. مؤلفه‌های اول و دوم به‌ترتیب شماره اعضاء خانوار و نام و نام‌خانوادگی آنها می‌باشد. مؤلفه سوم بستگی با سرپرست خانوار می‌باشد که توسط ۹ کد یک رقمی ۱ تا ۹ به‌صورت سرپرست خانوار ۱، همسر۲، فرزند۳، و... نشان‌گذاری شده‌اند. جنسیت اعضای خانوار مؤلفه چهارم می‌باشد که دارای کد ۱ برای مرد و کد ۲ برای زن است. مؤلفه پنجم، سن اعضای خانوار می‌باشد که برحسب سال مورد پرسش قرار گرفته‌اند. مؤلفه ششم، وضعیت سواد با کد ۱ برای باسواد و کد ۲ برای بی‌سواد را نشان می‌دهد. وضعیت تحصیلی با کدهای ۱ و ۲ به‌ترتیب برای اشتغال و عدم‌اشتغال به تحصیل در زمان آمارگیری تحت‌عنوان مؤلفه هفتم اختصاص داده شده است.

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-08]

مؤلفه هشتم پایه یا مدرک‌تحصیلی را نشان می‌دهد که دارای کدهای دو رقمی است. مؤلفه نهم وضعیت فعالیت اعضای خانوار را در ۶ حالت شاغل، بیکار (جویای‌کار)، دارای درآمد بدون کار، محصل، خانه‌دار و سایر تقسیم‌بندی نموده و کدهای یک رقمی ۱ تا ۶ را به‌ترتیب به آنها اختصاص داده است. آخرین مؤلفه این بخش، مؤلفه دهم وضعیت زناشویی اعضای خانوار را در چهار حالت دارای همسر (کد ۱)، بی‌همسر بر اثر فوت همسر (کد ۲)، بی‌همسر بر اثر طلاق (کد ۳) و هرگز ازدواج نکرده (کد ۴) نشان می‌دهد.

– مشخصات محل سکونت و تسهیلات و لوازم عمده زندگی: این بخش حاوی هفت مؤلفه می‌باشد. مؤلفه اول نحوه تصرف محل سکونت است که توسط کدهای یک رقمی ۱ تا ۶ به ترتیب برای ملکی عرصه و اعیان، ملکی اعیان، اجاری، در برابر خدمت، مجانی و سایر مشخص شده است. مؤلفه دوم تعداد اتاق در اختیار و مؤلفه سوم سطح زیربنای محل سکونت است. مؤلفه چهارم نوع اسکلت بنای محل سکونت را در سه حالت فلزی، بتون آرمه و سایر نشان می‌دهد. مؤلفه پنجم لوازم مورد استفاده خانوار و مؤلفه ششم نوع سوخت عمده مصرفی خانوار در هفت حالت نشان می‌دهد.

از آنجایی که برخی از متغیرهای اقتصادی- اجتماعی که در این مطالعه بکارگرفته شده‌اند از نوع متغیرهای کیفی[1] و یا چندتایی[2] می‌باشند برای تحلیل ضروری است که به‌صورت متغیر مجازی(با کدهای صفر و یک) تعریف شوند. جدول(۲) برخی از متغیرهای اقتصادی- اجتماعی خانوار را نشان می‌دهد.

جدول۲. متغیرهای اقتصادی- اجتماعی سرپرست و اعضای خانوار

کد پرسشنامه	صفت	کمیت‌جدید	کد پرسشنامه	صفت	کمیت‌جدید
	جنسیت سرپرست خانوار			**وضعیت سواد سرپرست خانوار**	
۱	مرد	۱	۱	باسواد	۱
۲	زن	۰	۲	بی‌سواد	۰
	وضعیت اشتغال سرپرست خانوار			نحوه تصرف محل سکونت	
۱	شاغل	۱	۱	ملکی عرصه و اعیان	۱
۲	بیکار (جویای کار)		۲	ملکی اعیان	
۳	دارای درآمد بدون کار		۳	اجاری	
۴	محصل	۰	۴	دربرابر خدمت	۰
۵	خانه دار		۵	مجانی	
۶	سایر		۶	سایر	
				وضعیت زناشویی سرپرست خانوار	
			۲	بی همسر در اثر فوت	
۱	دارای همسر	۱	۳	بی همسر بر اثر طلاق	۰
			۴	هرگز ازدواج نکرده	

مأخذ: پرسشنامه بودجه خانوار مرکز آمار ایران.

1. Qualitative Variables
2. Polychotomous Variables

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-08]

داده‌های بودجه خانوار مرکز آمار ایران در بخش کالاهای با دوام خرید انواع خودرو(کد ۰۷۱۱۱) توسط خانوار را به شرح زیر طبقه‌بندی کرده است:[۱]

- اتومبیل دست اول خارجی[۲] (کد ۰۷۱۱۱۱)
- اتومبیل دست دوم خارجی[۳] (کد ۰۷۱۱۱۲)
- اتومبیل دست اول داخلی سواری پژو۴۰۵ (کد ۰۷۱۱۱۳)
- اتومبیل دست اول داخلی سواری پیکان۱۶۰۰ (کد ۰۷۱۱۱۴)
- سایر اتومبیل دست اول داخلی (کد ۰۷۱۱۱۵)
- اتومبیل دست دوم داخلی[۴] (کد ۰۷۱۱۱۶)

در بررسی اولیه داده‌ها در سال‌های مختلف برحسب مؤلفه‌های مختلف به‌ویژه مخارج کل و مخارج خوراکی خانوارهایی مورد مشاهده قرار گرفتند که میزان مخارج آنها بسیار متفاوت از سایر خانوارها می‌باشد. این مشاهدات که در ادبیات آماری به‌عنوان مشاهدات پرت[۵] قلمداد می‌شوند در تحلیل اقتصادی و آماری بهتر است که از مجموعه مشاهدات کنار گذاشته شوند. برای هرسال تمام خانوارهای شهری و روستایی به‌صورت جداگانه بر حسب متغیر سهم یعنی نسبت مخارج خوارکی هر خانوار به‌کل مخارج خالص وی، در نظر گرفته شد. سپس، مشاهداتی (خانوارهایی) که نسبت سهم برای آنها کمتر از ۲درصد و یا بیشتر از ۹۵ درصد بوده‌اند به‌عنوان مشاهدات پرت کنار گذاشته شده است. جدول(۳) تعداد پرسشنامه‌های تکمیلی مورد نمونه‌گیری طرح هزینه- درآمد خانوارهای شهری –روستایی را برای سال‌های (۱۳۸۷–۱۳۸۳) به‌همراه تعداد پرسش‌نامه‌های اولیه، پالایش شده و مشاهدات پرت نشان می‌دهد.

---

۱. این تقسیم‌بندی مربوط به سال‌های ۱۳۸۳ به بعد است. قبل از این سال اتومبیل دست اول داخلی تقسیم‌بندی نداشته و به‌صورت کلی آمده است.

۲. شامل حقوق گمرکی و عوارض پرداخت شده و هزینه شماره‌گذاری

۳. شامل حقوق گمرکی و عوارض پرداخت شده و هزینه شماره‌گذاری

۴. شامل عوارض پرداخت شده و نظایر آن

5. Outlier Observation

در علم آمار، یک مشاهده پرت به مشاهده‌ای اطلاق می‌شود که از لحاظ عددی فاصله زیادی با دیگر مشاهدات داشته باشد. برای اطلاع بیشتر به منبع زیر مراجعه نمائید:

Grubbs, F. E. (1969), "Procedures for Detecting Outlier Observation in Samples", *Technometrics*, Vol. 11, PP. 11-21.

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-08]

جدول۳. تعداد پرسش‌نامه‌های تکمیلی مورد نمونه‌گیری طرح هزینه- درآمد خانوارهای شهری و روستایی در سال‌های (۱۳۸۷-۱۳۸۳)

سال	پرسش‌نامه‌های خانوارهای شهری			پرسش‌نامه‌های خانوارهای روستایی		
	تعداد اولیه	تعداد پالایش شده	مشاهدات پرت	تعداد اولیه	تعداد پالایش شده	مشاهدات پرت
۱۳۸۳	۱۱۶۱۹	۱۱۵۱۷	۱۰۲	۱۲۹۱۵	۱۲۸۵۲	۶۳
۱۳۸۴	۱۲۹۲۵	۱۲۸۳۳	۹۲	۱۳۹۷۰	۱۳۸۷۱	۹۹
۱۳۸۵	۱۴۱۷۵	۱۴۰۷۹	۹۶	۱۶۷۳۵	۱۶۶۴۷	۸۸
۱۳۸۶	۱۵۰۱۸	۱۴۹۱۳	۱۰۵	۱۶۲۶۲	۱۶۱۷۱	۹۱
۱۳۸۷	۱۹۳۸۱	۱۹۳۰۲	۷۹	۱۹۷۰۷	۱۹۶۵۷	۵۰

مأخذ: نتایج تحقیق.

همان‌گونه که ملاحظه می‌شود تعداد مشاهدات (خانوارها) پرت بسیار کم می‌باشد، به‌طوری‌که ۴۷۴ خانوار شهری و ۳۹۱ خانوار روستایی در کل دوره به‌عنوان مشاهدات پرت از مجموعه مشاهدات کنار گذاشته شده است. علاوه بر مشاهدات پرت در داده‌ها مشاهدات یا خانوارهایی وجود داشت که خرید خودرو برای آنها گزارش نشده است. این خانوارها را اصطلاحاً مشاهدات اظهارنشده نامیده و از مجموع مشاهدات کنار گذاشته شده‌اند. جدول(۴) تعداد مشاهدات پالایش شده، اظهار نشده و مشاهدات نهایی را طی سال‌های (۱۳۸۷-۱۳۸۳) نشان می‌دهد.

جدول٤. تعداد مشاهدات پالایش شده، اظهار نشده و مشاهدات نهایی خانوارهای شهری و روستایی در سال‌های (۱۳۸٦-۱۳۸۳)

سال	تعداد خانوارهای شهری			تعداد خانوارهای روستایی		
	پالایش شده	اظهار نشده	نهایی	پالایش شده	اظهار نشده	نهایی
۱۳۸۳	۱۱۵۱۷	۵۸	۱۱۴۵۹	۱۲۸۵۲	۱۳۶	۱۲۷۱۶
۱۳۸۴	۱۲۸۳۳	۶۶	۱۲۷۶۷	۱۳۸۷۱	۱۵۱	۱۳۷۲۰
۱۳۸۵	۱۴۰۷۹	۵۴	۱۴۰۲۵	۱۶۶۴۷	۱۰۶	۱۶۵۴۱
۱۳۸۶	۱۴۹۱۳	۸۷	۱۴۸۲۶	۱۶۱۷۱	۹۱	۱۶۰۸۰
۱۳۸۷	۱۹۳۰۲	۰	۱۹۳۰۲	۱۹۶۵۷	۰	۱۹۶۵۷

مأخذ: نتایج تحقیق.

۳. بررسی خرید انواع خودرو نو و دست دوم در جامعه شهری

در این قسمت به تحلیل آماری خرید انواع خودرو نو و دست دوم توسط خانوارهای شهری به‌تفصیل طی سال‌های (۱۳۸۷–۱۳۸۳) می‌پردازیم. این خودروها براساس تقسیم‌بندی جمع‌آوری اطلاعات مرکز آمار ایران شامل سواری نو خارجی؛ سواری دست دوم خارجی؛ پژو ۴۰۵ نو؛ پیکان نو؛ سایر اتومبیل‌های نو داخلی و سایر اتومبیل‌های دست دوم داخلی می‌باشند. برای هر سال ابتدا ویژگی‌های اقتصادی –اجتماعی

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-08]

خریداران را ارائه نموده و سپس ویژگی‌های سرپرست خانوار و سایر خصوصیات مرتبط در امر خرید برحسب انواع خودرو آمده است.

میانگین متغیرهای اقتصادی- اجتماعی خانوارهای شهری در سال ۱۳۸۳ در جدول(۵) آمده است. همان‌گونه‌که ملاحظه می‌شود میانگین مخارج کل(درآمد) خانوارهای شهری برابر با ۵۱۷۵۴ هزار ریال و بعد خانوارهای شهری ۴/۳۱ نفر بوده است. به طور متوسط ۱/۱۸ نفر در هر خانوار شاغل بوده و هر خانوار به طور متوسط ۱/۲۴ نفر محصل داشته است. میانگین سن سرپرست خانوار ۴۵/۹ سال که ۷۸ درصد آنها شاغل و ۸۹ درصد نیز متأهل بوده‌اند. همچنین، ۶۹ درصد این خانوارها صاحب محل سکونت خود بوده‌اند.

جدول۵. میانگین متغیرهای اقتصادی- اجتماعی خانوارهای شهری در سال ۱۳۸۳

شرح متغیر	میانگین	شرح متغیر	میانگین
مخارج کل (هزار ریال)	۵۱۷۵۴	تعداد افراد صفر تا ۵ سال در خانوار	۰/۳۶
مخارج خوراکی‌ها (هزار ریال)	۱۲۷۴۶	تعداد افراد بین ۶ تا ۱۰ سال در خانوار	۰/۳۶
بعد خانوار	۴/۳۱	تعداد افراد زن بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۰/۵۷
تعداد شاغلین	۱/۱۸	تعداد افراد زن ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۱/۲۰
تعداد محصلین	۱/۲۴	تعداد افراد مرد بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۰/۵۹
سن سرپرست خانوار	۴۵/۸۷	تعداد افراد مرد ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۱/۲۴
وضعیت شغلی سرپرست خانوار	۰/۷۸	تعداد افراد زیر دیپلم و دیپلم خانوار	۲/۹۷
وضعیت تاهل سرپرست خانوار	۰/۸۹	تعداد افراد لیسانس خانوار	۰/۳۸
جنسیت سرپرست خانوار	۰/۹۲	تعداد افراد فوق لیسانس خانوار	۰/۰۲
وضعیت سواد اعضای خانوار	۰/۸۰	تعداد افراد دکترا و بالاتر خانوار	۰/۰۱
نحوه تصرف محل سکونت	۰/۶۹	تعداد افراد دارای تحصیلات حوزوی خانوار	۰/۰۴

مأخذ: نتایج تحقیق.

چناچه بخواهیم تصویری از ویژگی‌های خریداران خودرو داشته باشیم این ویژگی‌ها را در جدول(۶) ملاحظه خواهیم کرد. در سال ۱۳۸۳ از ۱۱۴۵۹ خانوار شهری تعداد ۷۳۳ خانوار اقدام به خرید خودرو کرده‌اند که ۶/۴ درصد خانوارها را تشکیل می‌دهد. خانوار ۴/۳۹ نفر به‌طور متوسط ۱/۲۷ نفر به کار اشتغال داشته و ۱/۴۲ نفر مشغول تحصیل بوده‌اند. متوسط سن سرپرست خانوار ۴۵/۵ سال بوده است که ۸۷ درصد آنها شاغل هستند. همچنین، ۹۸ درصد از خریداران دارای سرپرست مرد بوده و ۹۷ درصد متأهل بوده‌اند. از ۷۳۳ خانوار خریدار اتومبیل تعداد ۲۳ خانوار تنها اقدام به خرید اتومبیل‌سواری نو خارجی نموده‌اند که این رقم تنها ۰/۲ درصد از کل خانوارها را به خود اختصاص می‌دهد. این خانوارها دارای درآمد(مخارج کل) متوسط سالانه ۲۲۲ میلیون ریال بوده‌اند و ارزش خودروی خریداری شده توسط آنها به‌طور متوسط برابر با ۱۱۳/۸ میلیون‌ریال بوده است. بعد خانوار این گروه از خریداران نسبت به بعد خانوار تمام خریداران

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-08]

کوچکتر بوده و برابر ۳/۹۶ نفر بوده است. سن متوسط خانوار حدود ۴۸ سال که ۹۱ درصد آنها مرد و متأهل بوده‌اند. تنها ۰/۵ درصد از کل خانوارها اقدام به خرید خودروی دست دوم خارجی کرده‌اند که در مقایسه با درصد خریداران خودرهای خارجی نو به مراتب بزرگتر می‌باشد. این گروه نسبت به گروه خریداران خودروی خارجی نو درآمد (مخارج کل) پایین‌تر داشته و به‌طور متوسط ۵۴ میلیون ریال صرف خرید خودرو کرده‌اند. متوسط سن سرپرست خانوار ۴۸/۷ سال بوده که از متوسط کل خریداران و خریداران سواری نو خارجی بزرگتر می‌باشد.

جدول٦. میانگین متغیرهای مختلف خانوارهای شهری بر حسب انواع خودروهای خریداری شده در سال ۱۳۸۳

شرح متغیر	کل اتومبیل‌ها	سواری نو خارجی	سواری دست دوم خارجی	پژو ٤٠٥ نو	پیکان نو	سایر اتومبیل‌های نو داخلی	سایر اتومبیل‌های دست دوم داخلی
هزینه خرید اتومبیل (هزار ریال)	۷۵۸۸۶	۱۱۳۸۴۸	۵۴۴۸۹	۱۱۴۷۹۱	۵۸۰۰۵	۷۰۳۴۶	۴۳۸۳۹
مخارج کل (هزار ریال)	۱۴۰۵۸۶	۲۲۴۴۳۹	۱۳۰۵۷۸	۲۲۸۹۶۴	۱۳۲۰۷۱	۱۵۶۸۲۶	۱۱۴۹۴۰
بُعد خانوار	۴/۳۹	۳/۹۶	۴/۳۹	۴/۵۱	۴/۷۴	۴/۳۳	۴/۳۴
تعداد شاغلین	۱/۲۷	۱/۴۸	۱/۱۱	۱/۲۲	۱/۳۶	۱/۲۵	۱/۲۸
تعداد محصلین	۱/۴۲	۱/۲۶	۱/۴۸	۱/۶۸	۱/۶۶	۱/۴۶	۱/۲۷
سن سرپرست خانوار	۴۵/۵۴	۴۷/۷۸	۴۸/۷۱	۴۶/۵۷	۴۳/۲۰	۴۵/۱۳	۴۵/۵۴
وضعیت شغلی سرپرست خانوار	۰/۸۷	۰/۷۴	۰/۸۲	۰/۸۸	۰/۸۶	۰/۸۸	۰/۸۸
وضعیت تاهل سرپرست خانوار	۰/۹۷	۰/۹۱	۰/۹۳	۱	۰/۹۹	۰/۹۸	۰/۹۸
جنسیت سرپرست خانوار	۰/۹۸	۰/۹۱	۰/۹۶	۱	۰/۹۹	۰/۹۹	۰/۹۸
وضعیت سواد اعضای خانوار	۰/۹۵	۰/۸۷	۰/۹۸	۰/۹۷	۰/۹۵	۰/۹۶	۰/۹۵
نحوه تصرف محل سکونت	۰/۷۲	۰/۷۰	۰/۵۷	۰/۷۶	۰/۸۱	۰/۷۶	۰/۶۹
تعداد خانوارهای خریدار	۷۳۳	۲۳	۵۶	۷۴	۸۰	۲۰۶	۳۲۱
خانوارهای خریدار به کل خانوارها (درصد)	۶/۴۰	۰/۲۰	۰/۴۹	۰/۶۵	۰/۷۰	۱/۸۰	۲/۸۰

مأخذ: نتایج تحقیق.

جدول(۷) میانگین متغیرهای اقتصادی- اجتماعی خانوارهای شهری در سال ۱۳۸۴ را نشان می‌دهد. میانگین مخارج کل(درآمد) خانوارهای شهری برابر با ۵۸/۴ میلیون ریال وبعد خانوارهای شهری ۴/۲۲ نفر بوده است. در هر خانوار به‌طور متوسط ۱/۱۶ نفر شاغل و ۱/۱۶ نفر به تحصیل اشتغال داشته‌اند. میانگین سن سرپرست خانوار ۴۵/۷ سال که ۷۷ درصد آنها شاغل و ۹۱ درصد مرد بوده‌اند.

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-08]

جدول۷. میانگین متغیرهای اقتصادی- اجتماعی خانوارهای شهری در سال ۱۳۸٤

شرح متغیر	میانگین	شرح متغیر	میانگین
مخارج کل (هزار ریال)	۵۸۴۲۵	تعداد افراد صفر تا ۵ سال در خانوار	۰/۳۵
مخارج خوراکی‌ها (هزار ریال)	۱۳۵۹۳	تعداد افراد بین ۶ تا ۱۰ سال در خانوار	۰/۳۳
بعد خانوار	۴/۲۲	تعداد افراد زن بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۰/۵۴
تعداد شاغلین	۱/۱۶	تعداد افراد زن ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۱/۲۱
تعداد محصلین	۱/۱۹	تعداد افراد مرد بین ۱۱تا ۲۰ سال در خانوار	۰/۵۴
سن سرپرست خانوار	۴۵/۷۳	تعداد افراد مرد ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۱/۲۴
وضعیت شغلی سرپرست خانوار	۰/۷۷	تعداد افراد زیر دیپلم و دیپلم خانوار	۲/۸۹
وضعیت تاهل سرپرست خانوار	۰/۹۰	تعداد افراد لیسانس خانوار	۰/۴۰
جنسیت سرپرست خانوار	۰/۹۱	تعداد افراد فوق لیسانس خانوار	۰/۰۲
وضعیت سواد اعضای خانوار	۰/۸۰	تعداد افراد دکترا و بالاتر خانوار	۰/۰۱
نحوه تصرف محل سکونت	۰/۶۷	تعداد افراد دارای تحصیلات حوزوی خانوار	۰/۰۳

مأخذ: نتایج تحقیق.

در سال ۱۳۸۴ تعداد خانوارهایی که اقدام به خرید خودرو کرده‌اند برابر ۱۰۳۳ خانوار بوده است که نسبت به سال قبل رشد داشته است (جدول ۸). این تعداد خانوار ۸/۱ درصد از کل خانوارها را تشکیل می‌دهندکه ۰/۲ درصد از آنها یعنی ۲۳ خانوار اقدام به خرید سواری نو خارجی نموده‌اند. بعد خانوار خریداران سواری نو خارجی ۴/۵۲ نفر و میانگین مخارج آنها ۲۶۱۷۹۷ هزار ریال و متوسط ارزش خودروی خریداری شده ۱۵۳۴۶۱ هزار ریال بوده است. در سال مذکور تعداد ۹۸ خانوار اقدام به خرید پژوی ۴۰۵ نو کرده‌اند که این خریداران دارای درآمدی به‌طور متوسط برابر با ۲۲۲/۲ میلیون ریال بوده‌اند و ارزش خودروی خریداری شده به‌طور متوسط ۱۰۸/۷ میلیون ریال بوده است. اندازه این خانوارها ۴/۴۹ نفر و سن متوسط سرپرست این خانوارها برابر ۴۴/۸۹ سال بوده که ۸۹ درصد آنها متأهل و ۹۰ درصد شاغل بوده‌اند.

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-08]

جدول۸. میانگین متغیرهای مختلف خانوارهای شهری بر حسب انواع خودروهای خریداری شده در سال ۱۳۸٤

شرح متغیر	کل اتومبیل‌ها	سواری نو خارجی	سواری دست دوم خارجی	پژو ۴۰۵ نو	پیکان نو	سایر اتومبیل‌های نو داخلی	سایر اتومبیل‌های دست دوم داخلی
هزینه خرید اتومبیل (هزار ریال)	۸۷۲۱۳	۱۵۳۴۶۱	۷۴۳۷۳	۱۰۸۷۳۶	۵۵۹۳۶	۸۳۳۹۶	۴۷۳۷۷
مخارج کل (هزار ریال)	۱۵۳۳۲۲	۲۶۱۷۹۷	۱۷۱۹۰۵	۲۲۲۲۵۱	۱۴۰۲۵۸	۱۷۸۱۳۷	۱۱۹۷۸۵
بُعد خانوار	۴/۴۲	۴/۵۲	۴/۵۶	۴/۴۹	۴/۹۳	۴/۲۵	۴/۴۲
تعداد شاغلین	۱/۲۷	۱/۶۱	۱/۲۲	۱/۲۸	۱/۳۹	۱/۲۹	۱/۲۱
تعداد محصلین	۱/۴۴	۱/۴۸	۱/۴۶	۱/۵۷	۱/۸۱	۱/۴۱	۱/۳۶
سن سرپرست خانوار	۴۵/۶۰	۴۵	۴۷	۴۴/۸۹	۴۶/۴۹	۴۷/۰۶	۴۴/۳۲
وضعیت شغلی سرپرست خانوار	۰/۸۶	۰/۹۱	۰/۹۰	۰/۸۹	۰/۸۹	۰/۸۵	۰/۸۶
وضعیت تاهل سرپرست خانوار	۰/۹۷	۱	۰/۹۷	۱	۰/۹۸	۰/۹۷	۰/۹۷
جنسیت سرپرست خانوار	۰/۹۸	۱	۱	۱	۰/۹۹	۰/۹۸	۰/۹۸
وضعیت سواد اعضای خانوار	۰/۹۶	۱	۰/۹۷	۰/۹۹	۰/۹۴	۰/۹۷	۰/۹۴
نحوه تصرف محل سکونت	۰/۷۴	۰/۸۳	۰/۶۴	۰/۷۸	۰/۸۹	۰/۷۶	۰/۷۰
تعداد خانوارهای خریدار	۱۰۳۳	۲۳	۵۹	۹۸	۸۰	۳۴۴	۴۴۶
خانوارهای خریدار به کل خانوارها (درصد)	۸/۱	۰/۲	۰/۵	۰/۸	۲/۶	۲/۷	۳/۵

مأخذ: نتایج تحقیق.

در سال ۱۳۸۴ تعداد ۳۴۴ خانوار اتومبیل نو داخلی (بجز پژو ۴۰۵ و پیکان) خریده‌اند. این گروه دارای درآمد متوسط سالانه‌ای برابر با ۱۷۸ میلیون ریال بوده که ارزش خودرو خریداری شده توسط آنها به‌طور متوسط ۸۳/۴ میلیون ریال بوده است.

براساس جدول(۹) میانگین درآمد خانوارهای شهری در سال ۱۳۸۵ برابر با ۶۴/۹ میلیون ریال و بُعد خانوارهای شهری ۴/۱ نفر بوده است که این رقم طی سه ساله اخیر روند نزولی را طی کرده است. متوسط سن سرپرست خانوار ۴۶/۱ سال که ۷۴ درصد آنها شاغل و ۸۹ درصد متأهل بوده‌اند. در سال مذکور در هر خانوار به‌طور متوسط ۱/۱۳ نفر شاغل و ۱/۱۱ نفر به تحصیل اشتغال داشته‌اند.

جدول۹. میانگین متغیرهای اقتصادی- اجتماعی خانوارهای شهری در سال ۱۳۸۵

شرح متغیر	میانگین	شرح متغیر	میانگین
مخارج کل (هزار ریال)	۶۴۹۲۰	تعداد افراد صفر تا ۵ سال در خانوار	۰/۳۳
مخارج خوراکی‌ها (هزار ریال)	۱۴۴۹۸	تعداد افراد بین ۶ تا ۱۰ سال در خانوار	۰/۳۲
بعد خانوار	۴/۱۰	تعداد افراد زن بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۰/۴۹
تعداد شاغلین	۱/۱۳	تعداد افراد زن ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۱/۲۲
تعداد محصلین	۱/۱۱	تعداد افراد مرد بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۰/۵۰
سن سرپرست خانوار	۴۶/۱۳	تعداد افراد مرد ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۱/۲۵
وضعیت شغلی سرپرست خانوار	۰/۷۴	تعداد افراد زیر دیپلم و دیپلم خانوار	۲/۷۸
وضعیت تأهل سرپرست خانوار	۰/۸۹	تعداد افراد لیسانس خانوار	۰/۴۳
جنسیت سرپرست خانوار	۰/۹۱	تعداد افراد فوق لیسانس خانوار	۰/۰۲
وضعیت سواد اعضای خانوار	۰/۸۰	تعداد افراد دکترا و بالاتر خانوار	۰/۰۳
نحوه تصرف محل سکونت	۰/۶۷	تعداد افراد دارای تحصیلات حوزوی خانوار	۰/۳۰

مأخذ: نتایج تحقیق.

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-08]

براساس جدول (۱۰) در سال ۱۳۸۵ تعداد خانوارهایی که اقدام به خرید خودرو کرده‌اند برابر ۱۰۸۹ خانوار بوده که ۷/۸ درصد از کل خانوارها است. ۰/۲ درصد از آنها یعنی ۲۵ خانوار اقدام به خرید سواری نو خارجی و ۳ درصد آنها (۴۲۷ خانوار) اتومبیل‌سواری نو داخلی خریده‌اند که نسبت به اولی تفاوت معناداری را نشان می‌دهد. از حیث بعد خانوار تفاوت چشمگیری میان این دو گروه مشاهده نمی‌شود اما از نظر متغیر مخارج کل این تفاوت قابل ملاحظه است، به‌گونه‌ای که نسبت متوسط مخارج کل گروه اول بیش از برابر گروه دوم است. در سال مذکور تعداد ۱۰۹ خانوار پژوی ۴۰۵ نو خریده‌اند که این خریداران دارای درآمد متوسطی حدود ۲۳۴/۶ میلیون ریال و ارزش متوسط خودروی خریداری شده ۱۱۴/۵ میلیون ریال بوده است.

جدول ۱۰. میانگین متغیرهای مختلف خانوارهای شهری بر حسب انواع خودروهای خریداری شده در سال ۱۳۸۵

شرح متغیر	کل اتومبیل‌ها	سواری نو خارجی	سواری دست دوم خارجی	پژو ٤٠٥ نو	پیکان نو	سایر اتومبیل‌های نو داخلی	سایر اتومبیل‌های دست دوم داخلی
هزینه خرید اتومبیل (هزار ریال)	۱۰۶۵۷۲	۲۷۷۴۸۴	۵۳۵۷۱	۱۱۴۴۹۵	۶۱۴۸۱	۸۲۳۵۶	۵۰۰۴۲
مخارج کل (هزار ریال)	۱۶۶۲۷۰	۴۵۳۲۱۱	۱۶۲۵۸۲	۲۳۴۶۲۵	۱۵۰۵۱۳	۱۸۱۳۹۹	۱۲۹۱۵۴
بُعد خانوار	۴/۲۶	۴/۲۸	۴/۲۲	۴/۳۹	۴/۶۵	۴/۱۲	۴/۳۲
تعداد شاغلین	۱/۲۹	۱/۲۸	۱/۲۲	۱/۳۳	۱/۲۳	۱/۳۰	۱/۲۸
تعداد محصلین	۱/۳۴	۱/۴۰	۱/۱۶	۱/۵۰	۱/۴۲	۱/۳۳	۱/۳۲
سن سرپرست خانوار	۴۲/۶۶	۴۸/۰۸	۱/۲۲	۴۵/۸۱	۴۴	۴۳/۲۰	۴۱/۴۵
وضعیت شغلی سرپرست خانوار	۰/۸۷	۰/۹۲	۰/۹۰	۰/۸۴	۰/۸۷	۰/۸۷	۰/۸۷
وضعیت تاهل سرپرست خانوار	۰/۹۷	۱	۱	۰/۹۳	۱	۰/۹۷	۰/۹۶
جنسیت سرپرست خانوار	۰/۹۸	۱	۱	۰/۹۶	۱	۰/۹۸	۰/۹۸
وضعیت سواد اعضای خانوار	۰/۹۵	۱	۰/۹۰	۰/۹۵	۰/۹۴	۰/۹۸	۰/۹۳
نحوه تصرف محل سکونت	۰/۷۰	۰/۷۶	۰/۶۷	۰/۸۰	۰/۷۷	۰/۷۶	۰/۶۳
تعداد خانوارهای خریدار	۱۰۸۹	۲۵	۶۳	۱۰۹	۳۱	۴۲۷	۴۶۱
خانوارهای خریدار به‌کل خانوارها (درصد)	۷/۸	۰/۲	۰/۴	۰/۸	۰/۲	۳/۰	۳/۳

مأخذ: نتایج تحقیق.

براساس جدول(۱۱) میانگین درآمد خانوارهای شهری در سال ۱۳۸۶ برابر با ۷۶/۵ میلیون ریال و بعد خانوارهای شهری ۴/۰۵ نفر بوده است. متوسط سن سرپرست خانوار ۴۶/۳ سال که ۷۴ درصد آنها شاغل و ۸۹ درصد متأهل بوده‌اند. در هر خانوار به‌طور متوسط ۱/۱۲ نفر شاغل و ۱/۰۸ نفر به تحصیل اشتغال داشته‌اند.

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-08]

جدول ۱۱. میانگین متغیرهای اقتصادی- اجتماعی خانوارهای شهری در سال ۱۳۸٦

شرح متغیر	میانگین	شرح متغیر	میانگین
مخارج کل (هزار ریال)	۷۶۵۲۹	تعداد افراد صفر تا ۵ سال در خانوار	۰/۳۵
مخارج خوراکی‌ها (هزار ریال)	۱۷۴۱۴	تعداد افراد بین ۶ تا ۱۰ سال در خانوار	۰/۳۱
بعد خانوار	۴/۰۵	تعداد افراد زن بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۰/۴۶
تعداد شاغلین	۱/۱۲	تعداد افراد زن ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۱/۲۳
تعداد محصلین	۱/۰۸	تعداد افراد مرد بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	
سن سرپرست خانوار	۴۶/۳۱	تعداد افراد مرد ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	
وضعیت شغلی سرپرست خانوار	۰/۷۴	تعداد افراد زیر دیپلم و دیپلم خانوار	
وضعیت تأهل سرپرست خانوار	۰/۸۹	تعداد افراد لیسانس خانوار	۰/۴۶
جنسیت سرپرست خانوار	۰/۹۱	تعداد افراد فوق لیسانس خانوار	۱/۲۵
وضعیت سواد اعضای خانوار	۰/۸۰	تعداد افراد دکترا و بالاتر خانوار	۲/۶۹
نحوه تصرف محل سکونت	۰/۶۶	تعداد افراد دارای تحصیلات حوزوی خانوار	۰/۰۳

مأخذ: نتاج تحقیق.

در سال ۱۳۸۶ تعداد خانوارهایی که اقدام به خرید خودرو کرده‌اند برابر ۱۱۱۱ خانوار بوده است که نسبت به سال‌های قبل رشد داشته است(جدول۱۲). این تعداد خانوار ۷/۵ درصد از کل خانوارها را تشکیل می‌دهند. در سال مذکور ۴۷ خانوار اقدام به خرید سواری نو دست دوم خارجی نموده‌اند که بعد خانوار این خریداران برابر ۳/۹۱ نفر و میانگین مخارج آنها ۲۱۲۹۷۱ هزار ریال و متوسط ارزش خودروی خریداری شده ۸۹۹۷۰ هزار ریال بوده است. در سال مذکور تعداد ۷۴ خانوار پژوی ۴۰۵ نو خریده‌اند که این خریداران دارای درآمد متوسط سالانه‌ای برابر با ۲۴۷/۹ میلیون ریال داشته و ارزش متوسط خودروی خریداری شده آنها ۱۲۱/۶ میلیون ریال بوده است. اندازه این خانوارها ۴/۳۵ نفر و سن متوسط سرپرست این خانوارها برابر ۴۶/۵ سال بوده که ۸۹ درصد آنها متأهل و ۹۰ درصد شاغل بوده‌اند. ۳/۱ درصد از کل خانوارها، اتومبیل نو داخلی(بجز پژو ۴۰۵ و پیکان) خریده‌اند. این گروه دارای درآمد متوسط سالانه‌ای برابر با ۲۱۲/۳ میلیون ریال بوده که ارزش خودرو خریداری شده توسط آنها به‌طور متوسط ۹۲/۲ میلیون ریال بوده است.

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-08]

جدول۱۲. میانگین متغیرهای مختلف خانوارهای شهری بر حسب انواع خودروهای خریداری شده در سال ۱۳۸٦

شرح متغیر	کل اتومبیل‌ها	سواری نو خارجی	سواری دست دوم خارجی	پژو ٤٠٥ نو	پیکان نو	سایر اتومبیل‌های نو داخلی	سایر اتومبیل‌های دست دوم داخلی
هزینه خرید اتومبیل (هزار ریال)	۱۱۱۱۷۳	۲۴۴۶۰۰	۸۹۹۷۰	۱۲۱۶۳۲	۶۲۱۰۸	۹۲۱۶۰	۵۶۵۶۵
مخارج کل (هزار ریال)	۱۸۹۰۰۵	۴۳۳۷۵۵	۲۱۲۹۷۱	۲۴۷۸۶۵	۱۶۳۱۱۵	۲۱۲۳۳۶	۱۵۶۳۲۳
بُعد خانوار	۴/۰۷	۴/۱۸	۳/۹۱	۴/۳۵	۴/۱۳	۴/۰۶	۴/۰۷
تعداد شاغلین	۱/۲۶	۱/۲۷	۱/۱۷	۱/۱۹	۱/۲۵	۱/۲۸	۱/۲۶
تعداد محصلین	۱/۲۲	۱/۷۳	۱/۰۴	۱/۴۳	۱/۴۶	۱/۲۷	۱/۱۵
سن سرپرست خانوار	۴۲/۴۸	۴۶/۶۴	۳۹/۸۹	۴۶/۵۴	۴۶/۲۹	۴۳/۹۲	۴۰/۵۶
وضعیت شغلی سرپرست خانوار	۰/۸۶	۰/۸۲	۰/۸۵	۰/۸۱	۰/۸۳	۰/۸۴	۰/۸۸
وضعیت تاهل سرپرست خانوار	۰/۹۵	۱	۰/۹۶	۰/۹۷	۰/۸۸	۰/۹۳	۰/۹۷
جنسیت سرپرست خانوار	۰/۹۷	۱	۰/۹۸	۰/۹۹	۰/۹۶	۰/۹۵	۰/۹۸
وضعیت سواد اعضای خانوار	۰/۹۵	۱	۰/۹۱	۰/۹۷	۰/۸۳	۰/۹۵	۰/۹۶
نحوه تصرف محل سکونت	۰/۶۶	۰/۸۲	۰/۶۰	۰/۸۶	۰/۸۳	۰/۷۰	۰/۵۹
تعداد خانوارهای خریدار	۱۱۱۱	۱۱	۴۷	۷۴	۲۴	۴۶۲	۵۱۲
خانوارهای خریدار به کل خانوارها(درصد)	۷/۵	۰/۱	۰/۳	۰/۵	۰/۲	۳/۱	۳/۵

مأخذ: نتایج تحقیق.

میانگین متغیرهای اقتصادی- اجتماعی خانوارهای شهری در سال ۱۳۸۷ در جدول(۱۳) آمده است. همان‌گونه‌که ملاحظه می‌شود میانگین مخارج کل(درآمد) خانوارهای شهری برابر با ۸۵۸۴۵ هزار ریال و بعد خانوارهای شهری ۴ نفر بوده است. به طور متوسط ۱/۱ نفر در هر خانوار شاغل بوده و هر خانوار به طور متوسط ۱/۱ نفر محصل داشته است. میانگین سن سرپرست خانوار ۴۷ سال که ۷۰ درصد آنها شاغل و ۹۰ درصد نیز متأهل بوده‌اند. همچنین، ۷۰ درصد این خانوارها صاحب محل سکونت خود بوده‌اند.

جدول۱۳. میانگین متغیرهای اقتصادی- اجتماعی خانوارهای شهری در سال ۱۳۸۷

شرح متغیر	میانگین	شرح متغیر	میانگین
مخارج کل (هزار ریال)	۸۵۸۴۵	تعداد افراد صفر تا ۵ سال در خانوار	۰/۳۳
مخارج خوراکی‌ها (هزار ریال)	۲۰۳۷۴	تعداد افراد بین ۶ تا ۱۰ سال در خانوار	۰/۳۱
بعد خانوار	۴/۰	تعداد افراد زن بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۰/۰۲
تعداد شاغلین	۱/۱	تعداد افراد زن ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۰/۸۵
تعداد محصلین	۱/۱	تعداد افراد مرد بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۰/۰۰
سن سرپرست خانوار	۴۷/۰	تعداد افراد مرد ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۱/۰۰
وضعیت شغلی سرپرست خانوار	۰/۷	تعداد افراد زیر دیپلم و دیپلم خانوار	۲/۸۱
وضعیت تأهل سرپرست خانوار	۰/۹	تعداد افراد لیسانس خانوار	۰/۴۹
جنسیت سرپرست خانوار	۰/۹	تعداد افراد فوق لیسانس خانوار	۰/۰۲
وضعیت سواد اعضای خانوار	۰/۸	تعداد افراد دکترا و بالاتر خانوار	۰/۰۱
نحوه تصرف محل سکونت	۰/۷	تعداد افراد دارای تحصیلات حوزوی خانوار	۰/۰۱

مأخذ: نتایج تحقیق.

چناچه بخواهیم تصویری از ویژگی‌های خریداران خودرو در سال ۱۳۸۷ داشته باشیم، این ویژگی‌ها را در جدول(۱۴) ملاحظه خواهیم کرد. در سال مذکور از ۱۹۳۰۲ خانوار شهری تعداد ۱۱۹۹ خانوار اقدام به خرید خودرو کرده‌اند که ۶/۲ درصد خانوارها را تشکیل می‌دهد. بعد خانوار ۴/۱۹ نفر بوده و به‌طور متوسط ۱/۲۷ نفر به

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-08]

کار اشتغال داشته و ۱/۲۶ نفر مشغول تحصیل بوده‌اند. متوسط سن سرپرست خانوار ۴۳/۳ سال بوده است که ۸۶ درصد آنها شاغل هستند. همچنین، ۹۸ درصد از خریداران دارای سرپرست مرد بوده و ۹۷ درصد متأهل بوده‌اند. از ۱۱۹۹ خانوار خریدار اتومبیل تعداد ۲۲ خانوار تنها اقدام به خرید اتومبیل سواری نو خارجی نموده‌اند که این رقم تنها ۰/۱ درصد از کل خانوارها را به خود اختصاص می‌دهد. این خانوارها دارای درآمد(مخارج کل) متوسط سالانه ۴۸۶ میلیون ریال بوده‌اند و ارزش خودروی خریداری شده توسط آنها به‌طور متوسط برابر با ۲۷۳/۶ میلیون ریال بوده است. بعد خانوار این گروه از خریداران نسبت به بعد خانوار تمام خریداران به استثناء خریداران پیکان بزرگتر بوده و برابر ۴/۶ نفر بوده است. سن متوسط خانوار حدود ۴۵ سال که همه آنها مرد و ۹۵ درصد متأهل بوده‌اند. تنها ۰/۳ درصد از کل خانوارها اقدام به خرید خودروی دست دوم خارجی کرده‌اند که در مقایسه با درصد خریداران خودرهای خارجی نو به مراتب بزرگتر می‌باشد. این گروه نسبت به گروه خریداران خودروی خارجی نو درآمد (مخارج کل) پایین‌تر داشته و به‌طور متوسط ۹۰ میلیون ریال صرف خرید خودرو کرده‌اند. متوسط سن سرپرست خانوار ۴۲/۴ سال بوده که از متوسط کل خریداران و خریداران سواری نو خارجی کوچک‌تر می‌باشد. در مقابل، بیشترین سهم مربوط به خریداران خودروهای نو و دست دوم داخلی هریک ۲/۷ درصد بوده است. وضعیت اقتصادی و اجتماعی خریداران خودروهای نو داخلی تقریباً مشابه خریداران خودروهای دست دوم خارجی است. از لحاظ سطح درآمد، میانگین هزینه صرف‌شده برای خودرو، بعد خانوار، سن سرپرست خانوار و از این قبیل که در جدول (۱۴) ملاحظه می‌شود.

جدول۱٤. میانگین متغیرهای مختلف خانوارهای شهری برحسب انواع خودروهای خریداری شده در سال ۱۳۸۷

شرح متغیر	کل اتومبیل‌ها	سواری نو خارجی	سواری دست دوم خارجی	پژو ٤٠٥ نو	پیکان نو	سایر اتومبیل‌های نو داخلی	سایر اتومبیل‌های دست دوم داخلی
هزینه خرید اتومبیل (هزار ریال)	۱۲۰۱۸۰	۲۷۳۵۹۱	۹۰۴۷۹	۱۲۹۶۳۸	۷۱۳۰۸	۹۴۱۱۳	۶۱۹۴۹
مخارج کل (هزار ریال)	۲۰۷۹۷۱	۴۸۶۰۷۷	۲۳۳۰۶۱	۲۷۰۵۱۵	۲۱۸۴۱۶	۲۲۰۰۶۰	۱۷۶۵۱۴
بعد خانوار	۴/۱۹	۴/۵۵	۴/۴۷	۴/۱۲	۵/۵۴	۴/۱۶	۴/۱۶
تعداد شاغلین	۱/۲۷	۱/۵۵	۱/۲۶	۱/۲۶	۱/۲۳	۱/۲۵	۱/۲۹
تعداد محصلین	۱/۲۶	۱/۲۷	۱/۵۵	۱/۳۸	۱/۴۶	۱/۳۴	۱/۱۴
سن سرپرست خانوار	۴۳/۳۵	۴۵/۰۵	۴۲/۴۴	۴۳/۹۷	۵۴/۰۸	۴۴/۱۱	۴۲/۴۲
وضعیت شغلی سرپرست خانوار	۰/۸۶	۰/۹۵	۰/۸۷	۰/۹۵	۰/۵۴	۰/۸۵	۰/۸۶
وضعیت تأهل سرپرست خانوار	۰/۹۷	۰/۹۵	۱	۱	۰/۸۵	۰/۹۷	۰/۹۶
جنسیت سرپرست خانوار	۰/۹۸	۱	۱	۱	۱	۰/۹۸	۰/۹۷
وضعیت سواد اعضای خانوار	۰/۹۴	۰/۹۱	۰/۹۴	۰/۹۶	۰/۸۵	۰/۹۵	۰/۹۳
نحوه تصرف محل سکونت	۰/۷۲	۰/۸۶	۰/۷۱	۰/۷۷	۰/۹۲	۰/۷۵	۰/۶۸
تعداد خانوارهای خریدار	۱۱۹۹	۲۲	۶۲	۷۴	۱۳	۵۱۷	۵۲۵
خانوارهای خریدار به کل خانوارها (درصد)	۶/۲	۰/۱	۰/۳	۰/۴	۰/۱	۲/۷	۲/۷

مأخذ: نتایج تحقیق.

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-08]

٤. بررسی خرید انواع خودرو نو و دست دوم در جامعه روستایی

میانگین متغیرهای اقتصادی- اجتماعی خانوارهای روستایی در سال ۱۳۸۳ در جدول(۱۵) آمده است. همان‌گونه‌که ملاحظه می‌شود میانگین مخارج کل(درآمد) خانوارهای روستایی برابر با ۳۴۲ میلیون ریال و بعد خانوارهای روستایی ۴/۹ نفر بوده است. به طور متوسط ۱/۶۱ نفر در هر خانوار شاغل بوده و هر خانوار به‌طور متوسط ۱/۲۵ نفر محصل داشته است. میانگین سن سرپرست خانوار ۴۸/۱۳ سال که ۷۸ درصد آنها شاغل و ۸۹ درصد نیز متأهل بوده‌اند.

جدول۱۵. میانگین متغیرهای اقتصادی- اجتماعی خانوارهای روستایی در سال ۱۳۸۳

شرح متغیر	میانگین	شرح متغیر	میانگین
مخارج کل (هزار ریال)	۳۴۲۰۴	تعداد افراد صفر تا ۵ سال در خانوار	۰/۴۴
مخارج خوراکی‌ها (هزار ریال)	۱۲۷۳۹	تعداد افراد بین ۶ تا ۱۰ سال در خانوار	۰/۴۸
بعد خانوار	۴/۹۰	تعداد افراد زن بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۰/۷۰
تعداد شاغلین	۱/۶۱	تعداد افراد زن ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۱/۲۹
تعداد محصلین	۱/۲۵	تعداد افراد مرد بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۰/۷۱
سن سرپرست خانوار	۴۸/۱۳	تعداد افراد مرد ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۱/۲۷
وضعیت شغلی سرپرست خانوار	۰/۸۴	تعداد افراد زیر دیپلم و دیپلم خانوار	۳/۱۱
وضعیت تاهل سرپرست خانوار	۰/۸۹	تعداد افراد لیسانس خانوار	۰/۰۹
جنسیت سرپرست خانوار	۰/۹۱	تعداد افراد فوق لیسانس خانوار	۰
وضعیت سواد اعضای خانوار	۰/۵۶	تعداد افراد دکترا و بالاتر خانوار	۰
نحوه تصرف محل سکونت	۰/۸۶	تعداد افراد دارای تحصیلات حوزوی خانوار	۰/۰۵

مأخذ: نتایج تحقیق.

در سال ۱۳۸۳ تعداد خانوارهای روستایی که اقدام به خرید خودرو کرده‌اند برابر ۳۷۹ خانوار بوده است (جدول ۱۶). این تعداد خانوار ۳ درصد از کل خانوارها را تشکیل می‌دهند. ۰/۱ درصد از آنها یعنی ۹ خانوار اقدام به خرید سواری نو خارجی نموده‌اند. بعد خانوار خریداران سواری نو خارجی ۵/۵۶ نفر و میانگین مخارج آنها ۱۷۷۵۰۷ هزار ریال و متوسط ارزش خودروی خریداری شده ۹۲۲۳۳ هزار ریال بوده است. در سال مذکور تعداد ۱۸ خانوار اقدام به خرید پژوی ۴۰۵ نو کرده‌اند که این خریداران دارای درآمدی به‌طور متوسط برابر با ۱۹۱/۵ میلیون ریال بوده‌اند و ارزش خودروی خریداری شده به‌طور متوسط ۹۶/۴ میلیون ریال بوده است. اندازه این خانوارها ۵/۵۶ نفر و سن متوسط سرپرست این خانوارها برابر ۴۶/۸۴ سال بوده که تمام آنها متأهل و ۸۹ درصد شاغل بوده‌اند. تعداد ۹۴ خانوار اتومبیل نو داخلی (بجز پژو ۴۰۵ و پیکان) خریده‌اند. این گروه دارای درآمد متوسط سالانه برابر با ۱۴۱/۷ میلیون ریال بوده که ارزش خودرو خریداری شده توسط آنها به‌طور متوسط ۷۱/۸ میلیون ریال بوده است.

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-08]

جدول۱٦. میانگین متغیرهای مختلف خانوارهای روستایی برحسب انواع خودروهای خریداری شده در سال ۱۳۸۳

شرح متغیر	کل اتومبیل‌ها	سواری نو خارجی	سواری دست دوم خارجی	پژو ٤٠٥ نو	پیکان نو	سایر اتومبیل‌های نو داخلی	سایر اتومبیل‌های دست دوم داخلی
هزینه خرید اتومبیل (هزار ریال)	۶۶۸۵۶	۹۲۲۳۳	۳۹۷۱۲	۹۶۴۱۷	۵۸۲۳۳	۷۱۸۵۱	۴۲۶۹۱
مخارج کل (هزار ریال)	۱۱۶۷۸۴	۱۷۷۵۰۷	۹۶۸۵۷	۱۹۱۵۵۹	۱۲۹۸۸۹	۱۴۱۶۶۳	۹۹۰۱۷
بعد خانوار	۵/۴۱	۵/۵۶	۵/۷۸	۵/۵۶	۵/۹۳	۵/۳۰	۵/۲۵
تعداد شاغلین	۱/۶۶	۱/۵۶	۲/۱۱	**۱/۹۴**	۱/۶۵	۱/۶۴	۱/۵۵
تعداد محصلین	۱/۶۱	۲/۱۱	۱/۳۵	۱/۳۳	۱/۷۹	۱.۵۷	۱/۶۸
سن سرپرست خانوار	۴۳/۰۴	۵۱/۴۴	۴۶/۸۴	۵۳/۱۱	۴۳/۲۱	۴۱/۴۳	۴۰/۶۸
وضعیت شغلی سرپرست خانوار	۰/۹۵	۰/۷۸	۰/۹۷	۰/۸۹	۰/۹۱	۰/۹۶	۰/۹۶
وضعیت تاهل سرپرست خانوار	۰/۹۶	۰/۸۹	۰/۹۷	۱	۰/۹۵	۰/۹۵	۰/۹۶
جنسیت سرپرست خانوار	۰/۹۸	۰/۸۹	۱	۱	۰/۹۸	۰/۹۹	۰/۹۷
وضعیت سواد اعضای خانوار	۰/۸۴	۰/۶۷	۰/۷۸	۰/۷۲	۰/۹۸	۰/۸۱	۰/۸۵
نحوه تصرف محل سکونت	۰/۸۸	۰/۷۸	۰/۸۹	۱	۰/۹۳	۰/۸۵	۰/۸۶
تعداد خانوارهای خریدار	۳۷۹	۹	۳۷	۱۸	۴۳	۹۴	۱۸۵
خانوارهای خریدار به کل خانوارها (درصد)	۳	۰/۱	۰/۳	۰/۱	۰/۳	۰/۷	۱.۵

مأخذ: نتایج تحقیق.

بر اساس جدول(۱۷) میانگین درآمد خانوارهای روستایی در سال ۱۳۸۴ برابر با ۳۸/۲ میلیون ریال و بعد خانوارهای روستایی ۴/۷۸ نفر بوده است. متوسط سن سرپرست خانوار ۴۹ سال که ۸۴ درصد آنها شاغل و ۸۹ درصد متأهل بوده‌اند. در هر خانوار به‌طور متوسط ۱/۵۹ نفر شاغل و ۱/۲۱ نفر به تحصیل اشتغال داشته‌اند.

جدول۱۷. میانگین متغیرهای اقتصادی- اجتماعی خانوارهای روستایی در سال ۱۳۸٤

شرح متغیر	میانگین	شرح متغیر	میانگین
مخارج کل (هزار ریال)	۳۸۲۲۱	تعداد افراد صفر تا ۵ سال در خانوار	۰/۴۱
مخارج خوراکی‌ها (هزار ریال)	۱۳۷۹۰	تعداد افراد بین ۶ تا ۱۰ سال در خانوار	۰/۴۵
بعد خانوار	۴/۷۸	تعداد افراد زن بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۰/۶۷
تعداد شاغلین	۱/۵۹	تعداد افراد زن ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۱/۳۰
تعداد محصلین	۱/۲۱	تعداد افراد مرد بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۰/۶۷
سن سرپرست خانوار	۴۹/۰۹	تعداد افراد مرد ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۱/۲۷
وضعیت شغلی سرپرست خانوار	۰/۸۴	تعداد افراد زیر دیپلم و دیپلم خانوار	۳/۰۶
وضعیت تأهل سرپرست خانوار	۰/۸۹	تعداد افراد لیسانس خانوار	۰/۱۰
جنسیت سرپرست خانوار	۰/۹۱	تعداد افراد فوق لیسانس خانوار	۰
وضعیت سواد اعضای خانوار	۰/۵۶	تعداد افراد دکترا و بالاتر خانوار	۰
نحوه تصرف محل سکونت	۰/۸۶	تعداد افراد دارای تحصیلات حوزوی خانوار	۰/۰۴

مأخذ: نتایج تحقیق.

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-08]

براساس جدول(۱۸) در سال ۱۳۸۴ تعداد ۴۸۵ خانوار روستایی خودرو خریده‌اند. این تعداد خانوار ۴/۵ درصد از کل خانوارها را تشکیل می‌دهند. ۰/۸ درصد از آنها یعنی ۱۰۶ خانوار اقدام به خرید سواری نو داخلی (بجز پژو ۴۰۵ و پیکان) نموده‌اند. بعد خانوار خریداران مذکور ۵/۴۴ نفر و میانگین مخارج آنها ۱۴۸۲۹۶ هزار ریال و متوسط ارزش خودروی خریداری شده ۷۱۸۷۶ هزارریال بوده است. در سال مذکور تعداد ۲۲ خانوار اقدام به خرید پژوی ۴۰۵ نو کرده‌اند که این خریداران دارای درآمدی به‌طور متوسط برابر با ۲۰۷/۸ میلیون‌ریال بوده‌اند و ارزش خودروی خریداری شده به‌طور متوسط ۱۱۲ میلیون‌ریال بوده است. اندازه این خانوارها ۵/۱۸ نفر و سن متوسط سرپرست این خانوارها برابر ۴۷/۷۳ سال بوده که ۱۰۰ درصد آن‌ها متأهل و ۹۵ درصد شاغل بوده‌اند.

جدول۱۸. میانگین متغیرهای مختلف خانوارهای روستایی بر حسب انواع خودروهای خریداری شده در سال ۱۳۸٤

شرح متغیر	کل اتومبیل‌ها	سواری نو خارجی	سواری دست دوم خارجی	پژو ٤٠٥ نو	پیکان نو	سایر اتومبیل‌های نو داخلی	سایر اتومبیل‌های دست دوم داخلی
هزینه خرید اتومبیل (هزار ریال)	۷۸۸۸۳	۱۴۱۲۵۰	۴۸۹۳۵	۱۱۱۹۵۷	۵۸۶۹۶	۷۱۷۸۶	۴۰۵۸۵
مخارج کل (هزار ریال)	۱۱۸۵۴۲	۲۲۸۱۶۶	۱۱۰۴۶۱	۲۰۷۸۷۹	۱۳۳۳۲۸	۱۴۸۲۹۶	۱۰۰۷۷۲
بعد خانوار	۵/۱۶	۵/۷۵	۵/۱۷	۵/۱۸	۵/۳۹	۵/۴۴	۵/۰۳
تعداد شاغلین	۱/۸۰	۱/۲۵	۱/۹۸	۱/۷۳	۱/۷۳	۱/۸۵	۱/۸
تعداد محصلین	۱/۴۸	۱/۵۰	۱/۴۶	۱/۶۸	۱/۸۸	۱/۵۴	۱/۳۸
سن سرپرست خانوار	۴۴/۲۹	۴۷/۰۰	۴۴/۴۱	۴۷/۷۳	۴۶/۹۸	۴۵/۷۹	۴۳/۲۶
وضعیت شغلی سرپرست خانوار	۰/۹۴	۰/۷۵	۰/۹۶	۰/۹۵	۰/۹۸	۰/۹۳	۰/۹۳
وضعیت تأهل سرپرست خانوار	۰/۹۷	۱	۱	۱	۰/۹۸	۰/۹۷	۰/۹۷
جنسیت سرپرست خانوار	۰/۹۹	۱	۱	۱	۱	۰/۹۹	۰/۹۸
وضعیت سواد اعضای خانوار	۰/۸۱	۱	۰/۷۸	۰/۸۲	۰/۷۱	۰/۷۹	۰/۸۴
نحوه تصرف محل سکونت	۰/۸۷	۱	۰/۹۶	۰/۹۵	۰/۹۴	۰/۸۷	۰/۸۴
تعداد خانوارهای خریدار	۴۸۵	۴	۴۶	۲۲	۴۹	۱۰۶	۲۶۹
خانوارهای‌خریداربه‌کل خانوارها(درصد)	۳/۵	۰	۰/۳	۰/۲	۰/۴	۰/۸	۲

مأخذ: نتایج تحقیق.

براساس جدول(۱۹) میانگین درآمد خانوارهای روستایی در سال ۱۳۸۵ برابر با ۴۱/۸ میلیون ریال و بعد خانوارهای روستایی ۴/۶۴ نفر بوده است. متوسط سن سرپرست خانوار ۴۹/۸ سال که ۸۰ درصد آنها شاغل و ۸۸ درصد متأهل بوده‌اند. در هر خانوار به‌طور متوسط ۱/۵۳ نفر شاغل و ۱/۱۳ نفر به تحصیل اشتغال داشته‌اند.

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-08]

جدول۱۹. میانگین متغیرهای اقتصادی- اجتماعی خانوارهای روستایی در سال ۱۳۸۵

شرح متغیر	میانگین	شرح متغیر	میانگین
مخارج کل (هزار ریال)	۴۱۸۲۶	تعداد افراد صفر تا ۵ سال در خانوار	۰/۳۹
مخارج خوراکی‌ها (هزار ریال)	۱۴۷۵۴	تعداد افراد بین ۶ تا ۱۰ سال در خانوار	۰/۴۱
بعد خانوار	۴/۶۴	تعداد افراد زن بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۰/۶۳
تعداد شاغلین	۱/۵۳	تعداد افراد زن ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۰/۳۲
تعداد محصلین	۱/۱۳	تعداد افراد مرد بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۰/۶۳
سن سرپرست خانوار	۴۹/۷۷	تعداد افراد مرد ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۰/۲۶
وضعیت شغلی سرپرست خانوار	۰/۸۰	تعداد افراد زیر دیپلم و دیپلم خانوار	۰/۹۶
وضعیت تأهل سرپرست خانوار	۰/۸۸	تعداد افراد لیسانس خانوار	۰/۱۰
جنسیت سرپرست خانوار	۰/۹۰	تعداد افراد فوق لیسانس خانوار	۰
وضعیت سواد اعضای خانوار	۰/۵۵	تعداد افراد دکترا و بالاتر خانوار	۰
نحوه تصرف محل سکونت	۰/۸۶۳	تعداد افراد دارای تحصیلات حوزوی خانوار	۰/۰۴

مأخذ: نتایج تحقیق.

براساس جدول (۲۰) در سال ۱۳۸۵ تعداد خانوارهای روستایی که اقدام به خرید خودرو کرده‌اند برابر ۶۱۶ خانوار بوده است. این تعداد خانوار ۳/۷ درصد از کل خانوارها را تشکیل می‌دهند. در سال مذکور تعداد ۳۸ خانوار روستایی اقدام به خرید پژو ۴۰۵ نو کرده‌اند که این خریداران دارای درآمدی به‌طور متوسط برابر با ۲۱۷/۱ میلیون‌ریال بوده‌اند و ارزش خودروی خریداری شده به‌طور متوسط ۱۱۲/۱ میلیون‌ریال بوده است. اندازه این خانوارها ۴/۸۹ نفر و سن متوسط سرپرست این خانوارها برابر ۴۳/۲۱ سال بوده که ۱۰۰ درصد آن‌ها متأهل و ۸۹ درصد شاغل بوده‌اند. تعداد ۱۹۵ خانوار اتومبیل نو داخلی(بجز پژو ۴۰۵ و پیکان) خریده‌اند. این گروه دارای درآمد متوسط سالانه‌ای برابر با ۱۵۹/۸ میلیون‌ریال بوده که ارزش خودرو خریداری شده توسط آنها به‌طور متوسط ۷۶/۹ میلیون‌ریال بوده است.

جدول۲۰. میانگین متغیرهای مختلف خانوارهای روستایی بر حسب انواع خودروهای خریداری شده در سال ۱۳۸۵

شرح متغیر	کل اتومبیل‌ها	سواری نو خارجی	سواری دست دوم خارجی	پژو ۴۰۵ نو	پیکان نو	سایر اتومبیل‌های نو داخلی	سایر اتومبیل‌های دست دوم داخلی
هزینه خرید اتومبیل (هزار ریال)	۸۲۱۰۷	۱۵۴۳۳۳	۴۴۳۲۴	۱۱۲۱۶۷	۵۹۳۲۵	۷۶۹۱۷	۴۵۵۷۷
مخارج کل (هزار ریال)	۱۳۴۲۸۶	۲۷۳۹۸۳	۱۰۹۷۸۸	۲۱۷۱۹۸	۱۴۴۶۲۶	۱۵۲۷۸۰	۱۱۷۰۱۸
بعد خانوار	۵/۰۴	۵/۵۰	۵/۰۳	۴/۸۹	۴/۹۰	۴/۹۲	۵/۱۵
تعداد شاغلین	۰/۷۸	۰/۱۷	۱/۶۲	۱/۴۷	۱/۴۵	۱/۷۱	۱/۹۲
تعداد محصلین	۱/۴۱	۲	۱/۳۸	۱/۳۷	۱/۵۵	۱/۴۱	۱/۴۱
سن سرپرست خانوار	۴۴/۴۲	۳۸/۳۳	۴۳/۷۱	۴۳/۲۱	۴۴/۹۵	۴۳/۸۸	۴۴/۹۷
وضعیت شغلی سرپرست خانوار	۰/۹۲	۱	۰/۸۸	۰/۸۹	۰/۹۰	۰/۹۱	۰/۹۳
وضعیت تأهل سرپرست خانوار	۰/۹۷	۰/۸۳	۰/۹۷	۱	۰/۹۵	۰/۹۶	۰/۹۷
جنسیت سرپرست خانوار	۰/۹۸	۱	۰/۹۷	۱	۱	۰/۹۸	۰/۹۸
وضعیت سواد اعضای خانوار	۰/۸۲	۱	۰/۸۵	۰/۹۵	۰/۸۵	۰/۸۸	۰/۷۶
نحوه تصرف محل سکونت	۰/۸۶	۰/۸۳	۰/۹۱	۰/۸۹	۰/۸۰	۰/۸۵	۰/۸۷
تعداد خانوارهای خریدار	۶۱۶	۶	۳۴	۳۸	۲۰	۱۹۵	۳۳۲
خانوارهای خریدار به کل خانوارها (درصد)	۳/۷	۰	۰/۲	۰/۲	۰/۱	۱/۲	۲

مأخذ: نتایج تحقیق.

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-08]

براساس جدول (۲۱) میانگین درآمد خانوارهای روستایی در سال ۱۳۸۶ برابر با ۴۷/۸ میلیون ریال و بعد خانوارهای روستایی ۴/۴۵ نفر بوده است. متوسط سن سرپرست خانوار ۴۹/۸ سال که ۷۴ درصد آنها شاغل و ۸۹ درصد متأهل بوده‌اند. از شاغلین در هر خانوار به‌طور متوسط ۱/۴۸ و ۱/۵ نفر در هر خانوار به تحصیل اشتغال داشته‌اند.

جدول۲۱. میانگین متغیرهای اقتصادی- اجتماعی خانوارهای روستایی در سال ۱۳۸٦

شرح متغیر	میانگین	شرح متغیر	میانگین
مخارج کل (هزار ریال)	۴۷۸۱۹	تعداد افراد صفر تا ۵ سال در خانوار	۰/۴۰
مخارج خوراکی‌ها (هزار ریال)	۱۷۲۷۵	تعداد افراد بین ۶ تا ۱۰ سال در خانوار	۰/۳۸
بعد خانوار	۴/۴۹	تعداد افراد زن بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۰/۵۶
تعداد شاغلین	۱/۴۸	تعداد افراد زن ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۱/۳۱
تعداد محصلین	۱/۰۵	تعداد افراد مرد بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۰/۵۸
سن سرپرست خانوار	۴۹/۸۵	تعداد افراد مرد ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۱/۲۵
وضعیت شغلی سرپرست خانوار	۰/۷۸	تعداد افراد زیر دیپلم و دیپلم خانوار	۲/۸۴
وضعیت تأهل سرپرست خانوار	۰/۸۸	تعداد افراد لیسانس خانوار	۰/۱۲
جنسیت سرپرست خانوار	۰/۹۰	تعداد افراد فوق لیسانس خانوار	۰/۰۰
وضعیت سواد اعضای خانوار	۰/۵۶	تعداد افراد دکترا و بالاتر خانوار	۰/۰۰
نحوه تصرف محل سکونت	۰/۸۶	تعداد افراد دارای تحصیلات حوزوی خانوار	۰/۰۳

مأخذ: نتایج تحقیق.

در سال ۱۳۸۶ تعداد خانوارهای روستایی که اقدام به خرید خودرو کرده‌اند برابر ۵۴۸ خانوار بوده است (جدول۲۲). این تعداد خانوار ۳/۴ درصد از کل خانوارها را تشکیل می‌دهند که ۰/۱ درصد از آنها یعنی ۱۷ خانوار اقدام به خرید سواری دست دوم خارجی نموده‌اند. بعد خانوار خریداران سواری دست دوم خارجی ۴/۷۱ نفر و میانگین مخارج آنها ۱۳۵/۴ میلیون ریال و متوسط ارزش خودروی خریداری شده ۶۰ میلیون ریال بوده است. در سال مذکور تعداد ۲۱ خانوار اقدام به خرید پژوی ۴۰۵ نو کرده‌اند که این خریداران دارای درآمدی به‌طور متوسط برابر با ۲۴۶/۷ میلیون ریال بوده‌اند و ارزش خودروی خریداری‌شده به‌طور متوسط ۱۲۲ میلیون ریال بوده است. اندازه این خانوارها ۵/۳۸ نفر و سن متوسط سرپرست این خانوارها برابر ۴۶/۲ سال بوده که تمام درصد آنها متأهل و شاغل بوده‌اند. تعداد ۱۶۸ خانوار اتومبیل نو داخلی (بجز پژو ۴۰۵ و پیکان) خریده‌اند. این گروه دارای درآمد متوسط سالانه‌ای برابر با ۱۶۹/۴ میلیون‌ریال بوده که ارزش خودرو خریداری شده توسط آنها به‌طور متوسط ۸۴/۱ میلیون‌ریال بوده است.

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-08]

جدول۲۲. میانگین متغیرهای مختلف خانوارهای روستایی بر حسب انواع خودروهای خریداری شده در سال ۱۳۸٦

شرح متغیر	کل اتومبیل‌ها	سواری نو خارجی	سواری دست دوم خارجی	پژو ٤٠٥ نو	پیکان نو	سایر اتومبیل‌های نو داخلی	سایر اتومبیل‌های دست دوم داخلی
هزینه خرید اتومبیل (هزار ریال)	۹۰۱۹۸	۱۶۳۹۰۰	۶۰۰۵۹	۱۲۲۰۳۶۳	۶۰۲۲۲	۸۴۱۲۴	۵۰۸۴۹
مخارج کل (هزار ریال)	۱۴۷۲۰۵	۳۱۹۲۰۹	۱۳۵۴۱۵	۲۴۶۷۲۶	۱۴۲۷۳۹	۱۶۹۴۲۷	۱۲۹۴۷۸
بعد خانوار	۴/۷۹	۵/۲۰	۴/۷۱	۵/۳۸	۴/۲۲	۴/۵۸	۴/۸۶
تعداد شاغلین	۱/۶۶	۱	۲	۱/۷۶	۱/۱۱	۱/۵۸	۱/۶۹
تعداد محصلین	۱/۳۱	۱/۲۰	۱/۰۶	۱/۸۱	۱/۵۶	۱/۴۱	۱/۲۴
سن سرپرست خانوار	۴۳/۸۶	۴۶	۴۸/۴۷	۴۶/۱۹	۶۳/۳۳	۴۳/۰۷	۴۳/۹۷
وضعیت شغلی سرپرست خانوار	۰/۹۲	۰/۸۰	۰/۹۶	۱	۱	۰/۹۲	۰/۹۱
وضعیت تأهل سرپرست خانوار	۰/۹۷	۰/۸۰	۰/۸۸	۱	۱	۰/۹۷	۰/۹۷
جنسیت سرپرست خانوار	۰/۹۹	۱	۱	۱	۱	۰/۹۷	۱
وضعیت سواد اعضای خانوار	۰/۸۵	۱	۰/۷۶	۰/۸۶	۱	۰/۸۹	۰/۸۳
نحوه تصرف محل سکونت	۰/۸۳	۰/۸۰	۰/۸۸	۰/۹۵	۱	۰/۸۰	۰/۸۳
تعداد خانوارهای خریدار	۵۴۸	۵	۱۷	۲۱	۹	۱۶۸	۳۳۳
خانوارهای خریدار به کل خانوارها (درصد)	۳/۴	۰	۰/۱	۰/۱	۰/۱	۱	۰/۱

مأخذ: نتایج تحقیق.

میانگین متغیرهای اقتصادی- اجتماعی خانوارهای روستایی در سال ۱۳۸۷ در جدول(۲۳) آمده است. همان‌گونه که ملاحظه می‌شود میانگین مخارج کل (درآمد) خانوارهای روستایی در این سال برابر با ۵۲/۹ میلیون ریال و بعد خانوارهای روستایی ۴/۲۷ نفر بوده است. به طور متوسط ۱/۳۷ نفر در هر خانوار شاغل بوده و هر خانوار به‌طور متوسط ۰/۹۷ نفر محصل داشته است. میانگین سن سرپرست خانوار ۴۸/۷ سال که ۷۷ درصد آنها شاغل و ۸۷ درصد نیز متأهل بوده‌اند.

در سال ۱۳۸۷ تعداد خانوارهای روستایی که اقدام به خرید خودرو کرده‌اند برابر ۵۶۹ خانوار بوده است (جدول۲۴). این تعداد خانوار حدود ۳ درصد از کل خانوارهای نمونه را تشکیل می‌دهند و ۰/۰۳ درصد از آنها یعنی ۵ خانوار اقدام به خرید سواری نو خارجی نموده‌اند. بعد خانوار خریداران سواری نو خارجی ۴ نفر و میانگین مخارج آنها ۸۰۷ میلیون ریال و متوسط ارزش خودروی خریداری شده ۶۰۶ میلیون ریال بوده است. در سال مذکور تعداد ۲۳ خانوار اقدام به خرید پژو ۴۰۵ نو کرده‌اند که این خریداران دارای درآمدی به‌طور متوسط برابر با ۲۳۰ میلیون ریال بوده‌اند و ارزش خودروی خریداری‌شده به‌طور متوسط ۱۲۷ میلیون‌ریال بوده است. اندازه این خانوارها ۴/۶ نفر و سن متوسط سرپرست این خانوارها برابر ۴۵ سال بوده که تمام آنها متأهل و ۸۳ درصد شاغل بوده‌اند. تعداد ۱۷۲ خانوار اتومبیل نو داخلی (بجز پژو ۴۰۵ و پیکان) خریده‌اند. این گروه دارای درآمد متوسط سالانه‌ای برابر با ۱۹۳ میلیون‌ریال بوده که ارزش خودرو خریداری شده توسط آنها به‌طور متوسط ۸۹/۸ میلیون ریال بوده است.

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-08]

جدول۲۳. میانگین متغیرهای اقتصادی- اجتماعی خانوارهای روستایی در سال ۱۳۸۷

شرح متغیر	میانگین	شرح متغیر	میانگین
مخارج کل (هزار ریال)	۵۲۹۱۸	تعداد افراد صفر تا ۵ سال در خانوار	۰/۴۱
مخارج خوراکی‌ها (هزار ریال)	۱۹۸۰۶	تعداد افراد بین ۶ تا ۱۰ سال در خانوار	۰/۳۵
بعد خانوار	۴/۲۷	تعداد افراد زن بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۰/۰۲
تعداد شاغلین	۱/۳۷	تعداد افراد زن ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۰/۸۳
تعداد محصلین	/۹۷۰	تعداد افراد مرد بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۰/۰۰۳
سن سرپرست خانوار	۴۸/۷۷	تعداد افراد مرد ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۱
وضعیت شغلی سرپرست خانوار	۰/۷۷	تعداد افراد زیر دیپلم و دیپلم خانوار	۰/۷۶
وضعیت تاهل سرپرست خانوار	۰/۸۷	تعداد افراد لیسانس خانوار	۰/۱۳
جنسیت سرپرست خانوار	۰/۸۸	تعداد افراد فوق لیسانس خانوار	۰/۰۰۲۳
وضعیت سواد اعضای خانوار	۰/۵۸	تعداد افراد دکترا و بالاتر خانوار	۰/۰۰۰۵
نحوه تصرف محل سکونت	۰/۸۴	تعداد افراد دارای تحصیلات حوزوی خانوار	۰/۰۰۳۶

مأخذ: نتایج تحقیق.

جدول۲٤. میانگین متغیرهای مختلف خانوارهای روستایی بر حسب انواع خودروهای خریداری شده در سال ۱۳۸۷

شرح متغیر	کل اتومبیل‌ها	سواری نو خارجی	سواری دست دوم خارجی	پژو ٤٠٥ نو	پیکان نو	سایر اتومبیل‌های نو داخلی	سایر اتومبیل‌های دست دوم داخلی
هزینه خرید اتومبیل (هزار ریال)	۱۷۴۶۱۹	۶۰۶۲۰۰	۱۰۴۸۸۹	۱۲۶۷۳۹	۶۶۷۵۸	۸۹۸۶۹	۵۳۲۵۸
مخارج کل (هزار ریال)	۱۶۴۷۹۲	۸۰۶۶۷۳	۱۸۴۴۵۱	۲۳۰۴۵۰	۱۶۳۸۲	۱۹۳۰۳۰	۱۴۵۵۳۷
بُعد خانوار	۴/۶۶	۴	۴	۴/۶۱	۳/۵۰	۴/۶۹	۴/۷۴
تعداد شاغلین	۱/۶۳	۱/۴۰	۱/۴۴	۱/۳۹	۱/۲۵	۱/۵۱	۱/۷۲
تعداد محصلین	۱/۲۰	۱/۲۰	۰/۷۲	۱/۳۵	۰/۷۵	۱/۳۴	۱/۱۸
سن سرپرست خانوار	۴۲/۹۴	۴۳/۶۰	۳۹/۶۷	۴۵/۰۴	۴۸/۷۵	۴۳/۳۷	۴۲/۷۶
وضعیت شغلی سرپرست خانوار	۰/۹۱	۱	۱	۰/۸۳	۱	۰/۹۱	۰/۹۱
وضعیت تاهل سرپرست خانوار	۰/۹۷	۱	۱	۱	۱	۰/۹۵	۰/۹۷
جنسیت سرپرست خانوار	۰/۹۸	۱	۱	۰/۹۶	۱	۰/۹۸	۰/۹۸
وضعیت سواد اعضای خانوار	۰/۸۵	۱	۰/۸۹	۰/۸۷	۰/۵۰	۰/۹۰	۰/۸۳
نحوه تصرف محل سکونت	۰/۸۷	۱	۰/۷۸	۱	۱	۰/۸۸	۰/۸۶
تعداد خانوارهای خریدار	۵۶۹	۵	۱۸	۲۳	۴	۱۷۲	۳۵۶
خانوارهای خریدار به‌کل خانوارها (درصد)	۲/۸۹	۰/۰۳	۰/۰۹	۰/۱۲	۰/۰۲	۰/۸۸	۱/۸۱

مأخذ: نتایج تحقیق.

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-08]

۵. بررسی خرید خودروی نو طی سال‌های (۱۳۸۷ - ۱۳۸۳)

در این قسمت از بررسی تنها به تحلیل خرید خودروی نو توسط خانوارهای شهری و روستایی می‌پردازیم. همان‌گونه که در جدول (۲۵) ملاحظه می‌شود کل دوره مورد بررسی (۱۳۸۷-۱۳۸۳) میانگین درآمد (مخارج کل) خانوارهایی که خودروی نو خریده‌اند ۱۹۴ میلیون‌ریال بوده است. این خانوارها دارای بعد ۴/۴۵ نفر بوده و سن متوسط سرپرست آنها ۴۴/۶ سال بوده است. به‌طور متوسط در هر خانوار ۱/۳۸ نفر شاغل و ۱/۴۲ محصل بوده است. ۹۳ درصد از اعضاء این خانوارها با سواد بوده و ۷۹ درصد آنها مالک محل سکونت خود بوده‌اند و ۸۸ درصد سرپرست خانوارها شاغل و ۹۶ درصد آن ها متأهل بوده‌اند.

جدول۲۵. میانگین متغیرهای اقتصادی- اجتماعی خانوارهای شهری و روستایی خریدار خودروی نو طی دوره (۱۳۸۷-۱۳۸۳)

شرح متغیر	میانگین	شرح متغیر	میانگین
مخارج کل (هزار ریال)	۱۹۴۴۵۶	تعداد افراد صفر تا ۵ سال در خانوار	۰/۳۹
بعد خانوار	۴/۴۵	تعداد افراد بین ۶ تا ۱۰ سال در خانوار	۰/۴۱
تعداد شاغلین	۱/۳۸	تعداد افراد زن بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۰/۴۴
تعداد محصلین	۱/۴۲	تعداد افراد زن ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۱/۱۸
سن سرپرست خانوار	۴۴/۶۶	تعداد افراد مرد بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۰/۴۴
وضعیت شغلی سرپرست خانوار	۰/۸۷	تعداد افراد مرد ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۱/۲۵
وضعیت تأهل سرپرست خانوار	۰/۹۶	تعداد افراد زیر دیپلم و دیپلم خانوار	۳/۰۳
جنسیت سرپرست خانوار	۰/۹۸	تعداد افراد لیسانس خانوار	۰/۷۲
وضعیت سواد اعضای خانوار	۰/۹۳	تعداد افراد فوق لیسانس خانوار	۰/۰۴
نحوه تصرف محل سکونت	۰/۷۹	تعداد افراد دکترا و بالاتر خانوار	۰/۰۳

مأخذ: نتایج تحقیق.

جدول (۲۶) شاخص‌های آماری خودروهای نو خارجی خریداری شده در سال‌های (۱۳۸۷- ۱۳۸۳) را نشان می‌دهد. همان‌گونه که ملاحظه می‌شود میانگین هزینه خرید هر دستگاه خودروی نو خارجی در سال ۱۳۸۳ برابر با ۱۰۸ میلیون ریال بوده که با یک روند صعودی به رقم ۳۳۵ میلیون‌ریال در سال ۱۳۸۷ می‌رسد. حداکثر هزینه خرید اتومبیل نو خارجی در سال ۱۳۸۳ برابر ۳۶۰ میلیون‌ریال بوده که به ۱۵۰۰ میلیون ریال در سال ۱۳۸۷ می‌رسد. همان‌گونه که ملاحظه می‌شود انحراف معیار همانند میانگین هزینه خرید طی سال‌های مورد بررسی روند صعودی دارد. برای بررسی تقارن توزیع خرید خودروی خارجی نو لازم است شاخص چولگی که به‌صورت زیر تعریف می‌شود مورد توجه قرار گیرد.

$$S = \frac{1}{n}\sum_{i=1}^{n}\left(\frac{Y_i - \overline{Y}}{\hat{\sigma}}\right)^3 \qquad (۱)$$

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-08]

که در آن، S شاخص چولگی و $\hat{\sigma} = \sqrt{\frac{\Sigma(Y_i - \overline{Y})^2}{n}}$ انحراف معیار تورش‌دار از واریانس متغیر موردنظر است. برای یک توزیع متقارن همانند توزیع نرمال ضریب چولگی صفر است، چنانچه ضریب چولگی مثبت باشد توزیع چوله به راست بوده و دنباله توزیع به سمت مقادیر مثبت و برعکس برای مقادیر منفی ضریب چولگی است.

همان‌گونه که ملاحظه می‌شود در تمام سال‌های موردنظر ضریب چولگی مثبت بوده است یعنی اینکه تعداد کمی مقادیر بزرگ (قیمت‌های بالا خرید) در سمت راست توزیع هستند و اغلب مشاهدات در پیرامون مقادیر کوچک خرید متمرکز هستند. این ضریب چولگی در سال‌های مورد بررسی یکسان نبوده از سال ۱۳۸۳ به سال ۱۳۸۴ افزایش یافته و سپس در سال ۱۳۸۵ کاهش می‌یابد. کمترین ضریب چولگی مربوط به سال ۱۳۸۶ است که تا حدودی نزدیک به صفر بوده و یک توزیع متقارن نسبت به سال‌های دیگر نشان می‌دهد. شاخص دیگر در بررسی توزیع ضریب کشیدگی است. این ضریب که معمولاً با K نشان داده می‌شود به‌صورت زیر محاسبه می‌شود.

$$K = \frac{1}{n}\sum_{i=1}^{n}\left(\frac{Y_i - \overline{Y}}{\hat{\sigma}}\right) \qquad (۲)$$

برای توزیع نرمال ضریب چولگی برابر ۳ است. چنانچه ضریب کشیدگی برای متغیر موردنظر بزرگتر از ۳ باشد توزیع آن متغیر نسبت به توزیع نرمال کشیده‌تر بوده و دارای قله بوده و اصطلاحاً توزیع قله‌ای نامیده می‌شود. برای ضریب کشیدگی کوچکتر از ۳ توزیع نسبت به توزیع نرمال پهن‌تر است. همان‌گونه که ملاحظه می‌شود برای سال‌های (۱۳۸۵-۱۳۸۳) ضریب مذکور بزرگتر از ۳ بوده و با توزیعی کشیده قله‌ای مواجه هستیم. این درحالی است که در سال ۱۳۸۶ شاخص مذکور از ۳ بسیار کوچکتر شده و یک توزیع هموار و پهن را نشان می‌دهد. برای سال ۱۳۸۷ نیز توزیع کشیدگی پیدا کرده است. برای کل دوره مورد بررسی توزیع برحسب شاخص‌های چولگی و کشیدگی یک توزیع غیرمتقارن چوله به راست و قله‌ای است.

جدول۲۶. شاخص‌های آماری انواع خودروهای نو خارجی خریداری شده توسط خانوارهای شهری و روستایی طی سال‌های مختلف

شرح متغیر	۱۳۸۳	۱۳۸٤	۱۳۸۵	۱۳۸٦	۱۳۸۷	کل دوره
میانگین هزینه خرید اتومبیل (هزار ریال)	۱۰۷۷۶۹	۱۵۱۶۵۲	۲۵۳۶۴۸	۲۱۹۳۸۱	۳۳۵۱۸۵	۲۱۰۲۷۴
حداقل هزینه خرید اتومبیل (هزار ریال)	۱۰۰	۹۰۰۰۰	۶۸۰۰۰	۷۳۶۰۰	۱۰۴۰۰۰	۱۰۰
حداکثر هزینه خرید اتومبیل (هزار ریال)	۳۶۰۰۰۰	۵۷۵۰۰۰	۹۱۸۰۰۰	۴۱۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰۰
انحراف معیار	۷۳۸۱۸	۹۹۷۵۵	۱۸۳۷۴۴	۱۲۲۶۶۶	۲۹۴۹۲۵	۱۹۱۴۳۹
چولگی	۱/۸۰	۳/۴	۲/۰۴	۰/۴۹	۲/۶۹	۳/۳۳
کشیدگی	۴/۶	۱۳/۰۴	۴/۹۹	-۱/۵۷	۸/۸۹	۱۶/۴۶

مأخذ: نتایج تحقیق.

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-08]

جدول (۲۷) شاخص‌های آماری برای خرید خودروی نو داخلی را ارائه می‌کند و میانگین هزینه خرید اتومبیل داخلی دوره مورد بررسی روند صعودی داشته است، به‌گونه‌ای که از ۷۵/۷ میلیون‌ریال در سال ۱۳۸۳ به ۹۷ میلیون‌ریال در سال ۱۳۸۷ رسیده است. براساس ضریب چولگی درمی‌یابیم که توزیع هزینه (قیمت) چوله به راست می‌باشد. از نظر کشیدگی نیز توزیع هزینه خودروهای ایرانی در تمام سال‌های مطالعه کشیده‌تر از توزیع نرمال است.

جدول۲۷. شاخص‌های آماری انواع خودروهای نو داخلی خریداری شده توسط خانوارهای شهری و روستایی طی سال‌های مختلف

شرح متغیر	۱۳۸۳	۱۳۸٤	۱۳۸۵	۱۳۸٦	۱۳۸۷	کل دوره
میانگین هزینه خرید اتومبیل (هزار ریال)	۷۵۷۲۵	۸۲۰۴۸	۸۵۵۷۴	۹۳۲۴۵	۹۷۰۲۷	۸۷۶۷۳
حداقل هزینه خرید اتومبیل (هزار ریال)	۴۸۰۰	۶۴۰۰	۶۳۰۰	۶۸۰۰	۳۵۰۰۰	۴۸۰۰
حداکثر هزینه خرید اتومبیل (هزار ریال)	۹۲۵۰۰۰	۵۴۰۰۰۰	۲۸۸۰۰۰	۳۵۰۰۰۰	۷۵۰۰۰۰	۹۲۵۰۰۰
انحراف معیار	۴۷۳۲۴	۳۸۳۲۳	۳۱۰۵۴	۳۴۷۷۹	۴۴۶۲۸	۳۹۷۲۱
چولگی	۱۱/۶	۴/۰۳	۱/۶	۱/۷	۵/۹	۵/۷
کشیدگی	۲۰۳/۹	۳۵/۵	۵/۳	۵/۹۵	۶۸/۱	۸۷/۶

مأخذ: نتایج تحقیق.

٦. جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

تحلیل و بررسی طرف تقاضای خودرو برای سیاستگذاران و شرکت‌های خودروسازی اهمیت ویژه‌ای دارد. در این مقاله رفتار خرید خودروی سواری خانوارهای شهری و روستایی با استفاده از داده‌های خام بودجه خانوار طی دوره (۱۳۸۷-۱۳۸۳) تحلیل شده است. نتایج نشان می‌دهد که متوسط مخارج خرید خودروی نو داخلی و خارجی از یک روند صعودی پیروی می‌کرده است. علاوه بر آن، توزیع مخارج خرید خودروی نو غیرمتقارن و چوله به راست بوده است. این تحلیل و نتایج حاصل از آن مسیر را برای برآورد تابع تقاضای خرید و یا مالکیت خوروی‌سواری هموار نموده و این امر به عنوان یک موضوع مهم و جالب برای مطالعات آتی پیشنهاد می‌شود.

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-08]

منابع

بانک اطلاعاتی سری‌های زمانی اقتصادی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

خسروی‌نژاد، علی‌اکبر (۱۳۸۴)، *اقتصاد چای از تولید تا مصرف*، مؤسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی و اقتصاد کشاورزی، وزارت جهاد کشاورزی، تهران، چاپ اول.

عسکری، منوچهر (۱۳۸۳)، "آناتومی تقاضای خودرو"، *پژوهشنامه اقتصادی*، شماره ۱۴، پاییز.

عظیمی، حسین (۱۳۷۷)، "نگاهی به تغییرات ساختار اجتماعی و اقتصادی آینده و پیش‌بینی تقاضای خودرو و چشم‌انداز تقاضای خودرو سواری در افق ۱۴۰۰"، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.

مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی استرتژیک سایپا، مجموعه گزارشات.

مرکز آمار ایران، آمار خام طرح بودجه خانوار، سال‌های (۱۳۸۶-۱۳۸۳)، تهران.

مرکز آمار ایران، آمار پرسش‌نامه‌های بودجه خانوار، سال‌های (۱۳۸۶-۱۳۸۳)، تهران.

Berkovec, J. & J. Rust (1985), "A Nested Logit Model of Automobile Holdings for One Vehicle Households", *Transportation Research*.

Janosi, P. E. (1959), "Factors Influencing the Demand for New Automobiles", *Journal of Marketing*, Vol. 23 (April).

Kreinin, M. D. (1959), "Analysis of Used Car Purchases", *Review of Economics and Statistics* (November).

Train, Kenneth (1986), "Qualitative Choice Analysis: Theory, Econometrics and an Application to Automobile Demand", MIT Press.

Time Series Processor (1991), Version 4.4, Reference Manual.

Time Series Processor (1991), Version 4.4, User's Manual.

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-08]

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-08]